

ЕҢБЕК РЕСУРСТАРЫН ДАМУ ОУРАЛЫҒЫ
ЦЕНТР РАЗВИТИЯ ТРУДОВЫХ РЕСУРСОВ
WORKFORCE DEVELOPMENT CENTRE

Кәсіптік стандарт

Ұлттық біліктілік жүйесін дамыту жөніндегі жобалық офисі

2023 жылғы мамыр

Кәсіптік стандарттар бағалау, аттестаттау, сертификаттау және біліктілікті тану, кадрларды даярлау және қайта даярлау үшін негіз ретінде әзірленеді және пайдаланушылардың кең ауқымына пайдалануға арналған

«Атамекен» Қазақстан Республикасының
Ұлттық Кәсіпкерлер палатасы басқарма
Төрағасының міндетін атқарушының
бұйрығына
2022 ж. 6 желтоқсандағы №224
№ 50 қосымша

Кәсіптік стандарт «Өңірдегі / облыстағы туристік индустрияны дамытуды басқару»

Глоссарий

Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады::

Туристік дестинация - туристердің барлық қажеттіліктерін қамтамасыз ету үшін барлық **ыңғайлылықтары, қызмет көрсету құралдары және қызметтері** бар орталық (аумақ, облыс, өңір);

Тур – белгілі бір мерзімдер шеңберінде белгілі бір маршрут бойынша саяхаттауды қамтитын туристік қызметтер кешені;

Турист – жиырма төрт сағаттан бір жылға дейінгі кезеңге уақытша болатын елге (орынға) баратын және онда (онда) ақылы қызметпен айналыспай сауықтыру, танымдық, кәсіптік-іскерлік, спорттық, діни және өзге де мақсаттарда кемінде бір түнеуді жүзеге асыратын жеке тұлға;

Туристік агенттік қызмет (турагенттік қызмет) – туроператор қалыптастырған туристік өнімді ілгерілету және өткізу жөніндегі жеке және (немесе) заңды тұлғалардың кәсіпкерлік қызметі;

Туристік операторлық қызмет (туроператорлық қызмет) –

мыналарды қамтиды:

деректемелер – кәсіптік стандарт кіммен, қашан және қандай нормативтік-құқықтық актінің негізінде бекітілді;

кәсіптік стандарттың атауы -ЭҚЖЖ бойынша 5-ші белгіге (кіші сыныпқа) сәйкес;

глоссарий - берілген кәсіптік стандартта қолданылатын кәсіби терминдер мен анықтамалардың тізімі.

(презентация бойынша мысалдар «Өңірдегі/облыстағы туристік индустрияны дамытуды басқару» және «Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау» кәсіптік стандарттарынан келтірілген)

Екінші бөлім

1. Кәсіптік стандарттың паспорты		
Кәсіптік стандарттың атауы:	Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау.	
Кәсіптік стандарттың нөмірі:		
ЭҚЖЖ-не сәйкес секция, бөлім, топ, сынып және кіші сыныбының атаулары:	С. Өңдеу өнеркәсібі 19. Кокс және мұнай өңдеу өнімдерін өндіру 19.2. Мұнай өңдеу өнімдерін, шымтезек пен көмірден жасалған брикеттерді өндіру 19.20. Мұнай өңдеу өнімдерін, шымтезек пен көмірден жасалған брикеттерді өндіру 19.20.1. мұнай өңдеу және газ өнімдерін өндіру	
Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы:	Осы кәсіптік стандартта мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау бойынша негізгі лауазымдардың жұмыс сипаттамалары мен еңбек функциялары келтірілген. Мұнай мен газды қайта өңдеу өнімдерінің негізінде бүгінде барлық техника жұмыс істейді, оған қызмет көрсету және қажетті жұмыс ресурсымен қамтамасыз ету жүзеге асырылады. Бұл өнімдердің сапасы қандай болатынына өнімділік, қызметтің ұзақ мерзімділігі, өтелімділігі, жабықтығы, арнайы техниканың және өнеркәсіптің барлық салаларында өндірісте, қызмет көрсетуде және т. б. кезінен қолданылатын басқа да техникалық элементтердің сипаттамалары байланысты. Мұның бәрі мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылауға қойылатын жоғары талаптарды анықтайды. Сонымен қатар, бұл талаптар кез-келген шикізат пен өнімге қатысты майлау материалдары, дизель отыны, мазуттар, бензин, керосин, реактивті отын, газдар және т. б. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау тиісті тауарлар нарығындағы негізгі шарт және кондициясыз сақтандыру. «Білім» бөлімінде қамтылған теориялық және практикалық білімге қойылатын талаптармен қатар мыналарды білу қажет: еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік жөніндегі қағидалар мен нормалар, жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары. Орындалатын жұмыстардың (көрсетілетін қызметтердің) сапасына жұмыс орындағы еңбекті ұтымды ұйымдастыруға қойылатын талаптар, неке түрлері және оның алдын алу және жою тәсілдері, өндірістік дабыл.	
2. Кәсіптер карточкалары		
Кәсіптер карточкаларының тізімі:	Зертхана бастығы	СБШ-7-ші деңгейі
	Инженер-химик	СБШ-6-ші деңгейі
	Инженер зертханашы, химия	СБШ-6-ші деңгейі
	Сапа жөніндегі инженері*	СБШ-6-ші деңгейі
	Химиялық талдау зертханашысы (5-ші разряд)	СБШ-4-ші деңгейі
	Отынды моторлы сынау жөніндегі машинист (3-6-ші разряд)	СБШ-3-ші деңгейі
	Химиялық талдау зертханашысы (4-ші разряд)	СБШ-3-ші деңгейі
	Химиялық талдау зертханашысы (2-3-ші разряд)	СБШ-2-ші деңгейі
	Сынама алушы (2-3-ші разряд)	СБШ-3-ші деңгейі
	Сынама алушы (1-ші разряд)	СБШ-2-ші деңгейі

мыналарды:

кәсіптік стандарттың атауы – бірінші бөлімде көрсетілген атаудың қайталануын;

ЭҚЖЖ-нің секциясының, бөлімінің, тобының, сыныбының және кіші сыныбының атауын;

кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы - еңбек қызметі түрінің жалпы сипаттамасын;

кәсіптер карточкаларының тізбесі - Салалық біліктілік шеңберіне сәйкес еңбек қызметінің осы түріне кіретін барлық кәсіптердің тізбесін, олардың атаулары мен біліктілік деңгейлерін көрсете отырып, қамтиды.

КӘСІП-КАРТЧКАСЫ: ИНЖЕНЕР-ХИМИК (мұнай және газ)□	
Код:□	2145-2-005□
Тобтың коды:□	2145-2□
Кәсіп:□	Инженер-химик (мұнай және газ)□
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:□	Инженер, инженер (мамандандырылған)¶ Жетекші инженер¶ 2141-1-005 Инженер-технолог (жалпы профиль)□
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:□	6□
Қызметтің негізгі мақсаты:□	Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау жөніндегі жұмыстарды инженерлік қамтамасыз ету.□

Кәсіптер карточкалардың мазмұны – әрбір кәсіп карточкасына еңбек қызметінің түрі аясында келесі мәліметтермен кәсіптің карточкасына жасалынады:

код – ҰҚЖ-тегі кәсіптер атауының үлгісінің кодына сәйкес 8 таңбалы код көрсетіледі, егер кәсіп жаңа болса, онда көрсетілген жолақ толтырылмайды;

топ коды – ҰҚЖ-тегі кәсіптер тобының кодына сәйкес 5 таңбалы код көрсетіледі;

кәсіп – ҰҚЖ-тегі кәсіптердің атауына сәйкес көрсетіледі немесе код пен топтың кодына сілтеме жасамай, кәсіптің жаңа атауы көрсетіледі, ол кәсіптік стандартты әзірлеушінің бастамасы бойынша ҰҚЖ-ке енгізілетін болады

кәсіптің басқа да ықтимал атаулары - 8 таңбалы код және ҰҚЖ-іне сәйкес кәсіптердің атауы (олар бар болған жағдайда) көрсетіледі;

СБШ бойынша біліктілік деңгейі - Салалық біліктілік шеңберіне сәйкес көрсетіледі;

қызметтің негізгі мақсаты - сипатталған кәсіп аясындағы қызметтен күтілетін нәтиже көрсетіледі.

Үшінші бөлім

КӘСІП-КАРТОЧКАСЫ: «ТУРИСТІК-АҚПАРАТТЫҚ-ОРТАЛЫҚТЫҢ-МЕНЕДЖЕРІ»»	
Код:»	-»
Тобтың коды:»	-»
Кәсіп:»	Туристік-ақпараттық-орталықтың-менеджері»
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары: »	4221-0-001-Тексеру-агенті» 4221-0-002-Жердегі-жолаушыларға-қызмет-көрсету-агенті» »
СБШ бойынша біліктілік деңгейі: »	4.» »
Қызметтің негізгі мақсаты:»	Туристер-мен-жергілікті-тұрғындарға-қаланың-/-дестинацияның-туристік-мүмкіндіктері-туралы-кешенді-ақпарат-беру»
Еңбек функциялары:»	Міндетті-еңбек-функциялары: » 1.-> Туристік-қызметтердің-және-қала-/-облыс-қызметтерін-жеткізушілердің-ақпараттық-дерекқорын-жүргізу» 2.-> Туристерге-қызмет-көрсету» 3.-> Қаланың-/-облыстың-туристік-өнімін-ілгерілетуге-қатысу»

Еңбек атқарымдары - осы кәсіптің қызметкерлері орындайтын жұмыс топтары көрсетіледі. Кәсіптер үшін міндетті және қосымша еңбек атқарымдары көрсетіледі.

Міндетті еңбек атқарымдары біліктілікті тану кезінде растау үшін міндетті болып табылады.

Қосымша атқарымдар болашақта осы мамандыққа қажет болатын потенциалды еңбек атқарымдары болып саналады.

Үшінші бөлім

Кәсіптің карточкасы: «Туристік-ақпараттық орталықтың менеджері»

1-ші еңбек функциясы: ¶ Туристік қызметтердің және қала / облыс қызметтерін жеткізушілердің ақпараттық дерекқорын жүргізу. □	1-ші тапсырма: ¶ Туристік қызметтерді жеткізушілердің ақпараттық материалдарын жинау және жүйелеу. □	Шеберлік: □ 1. → Әр түрлі көздерден туристік ресурстар мен жеткізушілер туралы кешенді ақпарат жинау. ¶ 2. → Туристік қызметтер мен жеткізушілер туралы жиналған ақпараттың жіктелуі. ¶ 3. → Қызмет көрсетушілермен байланыс орнату. □ Білім: □ 1. → Ақпарат жинау көздері. ¶ 2. → Ақпаратты жинау және жүйелеу тәсілдері. ¶ 3. → Тімді қарым-қатынас негіздері. □
	2-ші тапсырма: ¶ Туристік қызметтердің дерекқорын жүргізу және жүйелі жанарту. □	Шеберлік: □ 1. → Ақпаратты басқару (бірнеше көздерден ақпаратты іздеу, жинау және жүйелеу). ¶ 2. → Арнайы бағдарламалық өнімдерді пайдалану. ¶ 3. → Қауіпсіздік ережелерін сақтай отырып, компьютерде жұмыс істеу. □ Білім: □ 1. → Дерекқорды жүргізу және жанарту әдістері. ¶ 2. → Мамандандырылған бағдарламалық өнімдер. ¶ 3. → Компьютерде жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері. □

Міндеттер - неғұрлым егжей-тегжейлі құрамдас бөліктерге ыдырату мақсатында әрбір еңбек атқарымы үшін жұмыстар жиынтығы көрсетіледі;

Дағдылар – әрбір тапсырма бойынша осы кәсіптің қызметкері не істей алуы керектігінің сипаттамасын қамтиды;

Білім - әр тапсырма бойынша жұмысшылар нені білуі керек екендігінің сипаттамасын қамтиды.

Кәсіптің сипаттамасына тарифтік-біліктілік сипаттамаларын енгізу

КӘСІПТІҢ КАРТОЧКАСЫ: ХИМИЯЛЫҚ ТАЛДАУ ЗЕРТХАНАШЫСЫ		
<p>1-ші еңбек функциясы: Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сынамасына химиялық талдау жүргізу.</p>	<p>1-ші міндет: Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерін талдау жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыру.</p>	<p>Шеберлік: 2-разряд үшін (СБШ 2): 1. Қарапайым біртекті сынақтар/өлшеулер жүргізу; 2. Мұнай өнімдері мен басқа да сұйық заттарды айдауды жүргізу; 3. Ерітінділерді дайындау, талдау үшін сынамаларды дайындау; 4. Аналитикалық таразыларды қолдана отырып, Талданатын материалдардағы ылғалдың пайыздық мөлшерін анықтау; 5. Зертханалық қондырғының жұмысын бақылау, біліктілігі анағұрлым жоғары Зертханашының басшылығымен оның айғақтарының жазбасын жүргізу. 3-разряд үшін (СБШ 2): 2-разряд дағдыларына қосымша: 1. Орташа күрделілікті сынау / өлшеу жүргізу; 2. Талданатын материалдардағы заттың пайыздық мөлшерін әртүрлі әдістермен анықтау; 3. Мұнай мен мұнай өнімдеріндегі Күкірт пен хлорид тұздарының құрамын анықтау; 4. Зертханалық Жабдықты баптауды жүргізу; 5. Біліктілігі анағұрлым жоғары Зертханашының басшылығымен зертханалық қондырғыларды қолда бар схемалар бойынша құрастыруды жүзеге асыру; 6. Зертханалық қондырғының жұмысын бақылау және оның көрсеткіштерінің жазбасын жүргізу. 4-разряд үшін (СБШ 3): 3-разряд дағдыларына қосымша: 1. Сынақтардың стандартты әдістері бойынша, ерітінділердің, реактивтердің, мұнай мен мұнай өнімдерінің, дайын өнімнің, қосалқы материалдардың, қалдықтардың құрамын сынау/өлшеу жүргізу; 2. Ерітінділердің титрлерін анықтау және тексеру; 3. Сынақ/өлшеу нәтижелерін ресімдеу және есептеу; 4. Зертханалық қондырғыларды қолда бар схемалар бойынша құрастыруды жүргізу; 5. Төселік талдаулар/ сынақтардың қарапайым және орташа күрделілігін жүргізу;</p>

Разряд жүйесі бар кәсіптер үшін біліктілік деңгейі көрсетілген кәсіптер карточкасының макеті пайдаланылады. Мұндай кәсіптер үшін «СБШ бойынша біліктілік деңгейі» бағанында бірнеше біліктілік деңгейлері көрсетілуі мүмкін (мысалы, СБШ 3-4 деңгейі). Ал білім мен дағды бағандарында әрбір разряд үшін СБШ ның тиісті деңгейі көрсетіледі

Үшінші бөлім

Кәсіптің карточкасы: «Туристік-ақпараттық орталықтың менеджері»

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Аналитикалық ойлау Стресске төзімділік Тез шешім қабылдай білу
---------------------------------------	--

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар – осы кәсіп қызметкерлерінің жеке қасиеттерінің сипаттамасын қамтиды.

Кәсіптің карточкасы: «Инженер-лаборант, химия»

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	1. Ұйымдастырушылық қасиеттері 2. Аналитикалық және жүйелік ойлау 3. Стресске төзімділік 4. Ішінара және толық белгісіздік жағдайында шешім қабылдау мүмкіндігі 5. Қабылданған шешімдер үшін жауапкершілік
---------------------------------------	--

Үшінші бөлім

Кәсіптің карточкасы: «Туристік-ақпараттық орталығының менеджері»

СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	7	Туристік ақпараттық орталықтың басшысы	
	4	Туристік ақпараттық орталықтың менеджері	
БТБА немесе БА немесе басқа кәсіп анықтамалықтарымен байланыс	-	-	
Білім беру және біліктілік жүйесімен байланыс	Білім деңгейі: Техникалық және кәсіптік білім беру (Білім берудің халықаралық стандартты жіктелімі 4-ші деңгей)	Мамандығы: Туризм (салалар бойынша)	Біліктілік: Менеджер

СБШ аясындағы басқа кәсіптермен қарым-қатынасы – қызметкердің СБШ-дегі кәсіби біліктілік картасына сәйкес кәсіби дамуында қандай мамандықтарды иеленуі мүмкін екендігі, СБШ және ҰҚЖ сәйкес кәсіптің деңгейі мен атауы көрсетіледі;

БТБА немесе БА-мен байланыс кәсіптің шығарылым нөмірі, параграфы және атауы көрсетіледі;

Білім беру және біліктілік жүйесімен байланыс – білім деңгейі, жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлау бағытының атауы, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің мамандықтары мен біліктіліктері көрсетіледі.

Кәсіптің карточкасы: «Инженер-лаборант, химия»

СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	7	Орталық зауыт зертханасының бастығы	
	6	Инженер-химик	
БТБА немесе БА немесе басқа кәсіптер анықтамалықтарымен байланыс	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы	§47. Инженер-лаборант	
Білім беру және біліктілік жүйесімен байланыс	Білім деңгейі: Жоғары білім (Білім берудің халықаралық стандартты жіктелімі 6-ші деңгей)	Мамандығы: Химия (оның ішінде осы мамандыққа теңестірілген басқа да мамандықтар)	Біліктілік: Бакалавр Инженер-химик

Төртінші бөлім

кәсіптік стандарттың техникалық деректері – кәсіптік стандартты әзірлеу және қайта қарау рәсімдерін реттейтін ақпаратты қамтиды

Кәсіптік стандарт:

«Өңірдегі/облыстағы туристік индустрияны дамытуды басқару»

3. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері	
Әзірленді:	<p>Ұйым: заңды тұлғалардың бірлестіктері «Қазақстан туристік қауымдастығы» Орындаушы/жоба жетекшісі: Шайкенова Р. Р. Орындаушының байланыс деректері: kta@kaztour-association.com +7727293-83-70</p>
Сараптама ұсынылды:	<p>1. Ұйым: «Туран-Азия-LLP» ЖШС Сарапшы: Касенханова Г. К. Байланыс деректері: outgoing1@turanasia.kz, 8-(727)-266-95-95, 266-36-91 2. Ұйым: «GLOBAL-AIR» ЖШС Сарапшы: Гүльден Оспанова Байланыс деректері: almaty@globalair-kz.com, 8-(727)-258-44-44 3. Ұйым: «Complete-Service» Халықаралық Туристік Компания ЖШС Эксперт: Сарсенбаев А. Б. Байланыс деректері: tour@complete.kz, 8-(727)-390-70-70 4. Ұйым: «Туристический центр «Золотой караван» ЖШС Сарапшы: Вейлер А. Ф. Байланыс деректері: karavankz@mail.ru, 8-(7262)-56-83-77 5. Ұйым: «Premium Travel Company» ЖШС Сарапшы: Хохлаченко Е. А. Байланыс деректері: info@premiumtravel.kz, 8-(727)-267-36-37</p>
Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы:	2-нұсқа, 2022 жыл
Болжалды қайта қарау күні:	2025

Кәсіптік стандарт:

«Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу»

3. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері	
Әзірленді:	<p>Организация: АО «Казакский институт нефти и газа» Исполнитель/руководитель проекта: Баймаганбетова Г. К. Контактные данные исполнителя: Байгутденова Ж. Ж. тел. 8-7172-550-985, 8-702-8321432 e-mail: zh.baigutdenova@king.kz</p>
Сараптама ұсынылды:	<p>«Павлодарский нефтехимический завод» ЖШС «ПетроКазакстан Ойл Продактс» ЖШС «Атырауский нефтеперерабатывающий завод» ЖШС «KAZENERGY» Ассоциациясы</p>
Өзектендірілді:	<p>Ұйым: «Информационно-аналитический центр нефти и газа» АҚ Орындаушы/жоба жетекшісі: Маркенов С. С. Орындаушының байланыс деректері: Есжанова М., e-mail: yeszhanovam@iacng.kz, тел. 8-7172-577-047</p>
Сараптама ұсынылды:	НК «KasMunayGas» АҚ
Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы:	2-нұсқа, 2022 жыл
Болжалды қайта қарау күні:	2025 жылғы 31 желтоқсан

Бекітілген кәсіптік стандарттар тізілімі «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлер палатасымен жүргізіледі. Бекітілген кәсіби стандарттар «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлер палатасының сайтында орналастырылған - білім беру-Кәсіби стандарттар және сертификаттау орталықтары (ҰБЖ) (<https://atameken.kz/ru/services/16-professionalnyye-standarty-i-tsentry-sertifikatsii-nsk>) және "Әділет" Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің ақпараттық-құқықтық жүйесінде.

Жеңілдетілген механизм бойынша кәсіптік стандарттарды өзектендіру үшін құжаттар тізбесі:

- ✓ «Атамекен» ҰКП-на **өтінім** (еркін нысанда)
- ✓ КС деректемелері ұсынылған және көрсетілген **түсіндірме жазба**
- ✓ Әлеуметтік әріптестік және әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі тиісті салалық комиссияның немесе мемлекеттік орган жанындағы кәсіби біліктілік жөніндегі салалық кеңес шешімінің **хаттамасы**
- ✓ Еңбек атқарымдарының мазмұнын толық өзгертпейтін КС-қа өзгерістер енгізілген жағдайда, адами капиталды дамыту мәселелері бойынша «Атамекен» Қазақстан Республикасы Ұлттық кәсіпкерлер палатасы жүйесіндегі № 29 қосымшадағы өзара іс-қимыл регламентіне «КС-ты өзектендірудің оңайлатылған механизмін қолданудың қажетті шарттары» кестесінде көрсетілген белгілерге сәйкес ҰКП –да **қайта бекітіледі**

Кәсіптік стандарттың атауы өзгерген жағдайда көрсетілген құжат алдыңғы редакцияда жойылуға жіберіледі, ол туралы түсіндірме жазбада айтылады.

Жаңа **нормативтік-құқықтық құжатты** бекітуге байланысты жаңа атауы бар кәсіптік стандарт белгіленген тәртіппен бекіту рәсімінен өтеді.

Кәсіптік стандарттарды бекітудің жеңілдетілген үлгісіндегі негізгі шарттар

«Атамекен» Қазақстан Республикасының
Ұлттық кәсіпкерлер палатасы жүйесіндегі
адами капиталды дамыту мәселелері
бойынша өзара іс-қимыл регламентіне
№ 29 қосымша

Кәсіптік стандартты өзектендірудің жеңілдетілген механизмін қолдану үшін қажетті шарттар

№	Кәсіптік стандарттың құрылымының элементтері	Шарт
1	КС атауы	Өзгермейді немесе мазмұнындағы өзгерістердің жоқтығына байланысты өзгереді
2	Кәсіптердің атауы	Өзгермейді немесе кәсіптер карточкалардың мазмұнындағы өзгерістердің жоқтығына байланысты өзгереді
3	Кәсіптер карточкаларының саны	Өзгермейді
4	СБШ бойынша кәсіби деңгей	Өзгермейді немесе азайады
5	Еңбек функциялары	Өзгермейді немесе саны азайады. Бұл ретте қосымша 1-ден аспайтын еңбек функциясын енгізуге жол беріледі.
6	Тапсырмалар	Қолданыстағы еңбек функцияларында 2 міндеттен артық емес немесе жаңа еңбек функциясын ескере отырып толықтыруға рұқсат етіледі
7	Шеберліктер мен білімдер	Осы кестенің 5 және 6-тармақтарын ескере отырып немесе бұрыннан бар шеберліктер мен білімдерге редакциялық өзгертуге жол беріледі
8	Жеке құзыретіне қойылатын талаптар	Өзгере алады
9	СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	Өзгере алады
10	Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы немесе қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы немесе басқа кәсіптер анықтамалықтарымен байланыс	Өзгере алады
11	Білім беру және біліктілік жүйесімен байланыс	Білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі бойынша өзгере алады

өзгермейді:

- ✓ КС атауы;
- ✓ кәсіптердің атауы;
- ✓ кәсіптер карточкалардың саны;
- ✓ СБШ-дің деңгейі;

Еңбек атқарымдары - саны өзгермейді немесе азаяды. Бұл ретте саны 1-ден аспайтын қосымша еңбек атқарымдарын енгізуге жол беріледі.

Міндеттер - қолданыстағы еңбек функцияларында саны 2-ден аспайтын міндеттер немесе жаңа еңбек атқарымын ескере отырып толықтыруға мүмкіндік береді.

Дағдылар мен білімдер - осы кестенің 5 және 6-тармақтарын ескере отырып немесе бұрыннан бар дағдылар мен білімдердегі редакциялық түзетуге жол беріледі.

өзгеруі мүмкін:

- ✓ жеке құзыреттерге қойылатын талаптар;
- ✓ басқа мамандықтармен байланыс;
- ✓ БТБА-мен немесе БА-мен байланыс;
- ✓ білім беру жүйесімен байланыс;

Кәсіптік стандарттарды бекіту үшін ұсынылатын құжаттардың тізбесі

- ✓ «Атамекен» ҰКП-на өтінім *(еркін нысанда)*;
- ✓ кәсіптік стандарттар жобасы, мемлекеттік және орыс тілдерінде;
- ✓ түсіндірме жазба - онда кәсіптік стандарттарды әзірлеуге арналған техникалық тапсырмаларды, берілген саланың, кәсіби қызмет салаларын, еңбек қызметінің түрлерін талдау нәтижелері, ұсынылған кәсіби қызмет салалары, еңбек қызметінің түрлері бойынша кәсіби біліктілік карталары , ескірген және жаңа кәсіптерді қосу негіздемесі, әрбір әзірлеушінің дербес түйіндемесі және тартылатын сарапшылар туралы ақпарат қамтылады;
- ✓ салалық біліктілік шеңбері;
- ✓ әзірлеуші ұйым туралы мәліметтер;
- ✓ тиісті қызмет салалары (ұқсас жұмыс түрлерінің) ұйымдарының (кәсіпорындарының) қорытындысы;
- ✓ әлеуметтік әріптестік және әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі салалық кеңестің/салалық комиссияның хаттамасы;
- ✓ ұйымның/кәсіпорынның немесе сала сарапшыларының сараптамалық қорытындысы (рецензиясы).

НҚА тізбесі:

» Қазақстан Республикасы «Әділет» нормативтік құқықтық актілерінің ақпараттық-құқықтық жүйесінде 2015 жылғы 28 желтоқсандағы № 1035 кәсіптік стандарттарды **әзірлеу**, енгізу, ауыстыру және қайта қарау **қағидалары** (бұдан әрі – Қағидалар);

» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің 2019 жылғы 31 қаңтардағы № 46 бұйрығымен бекітілген кәсіптік стандарттарды әзірлеу және ресімдеу бойынша **әдістемелік ұсынымдар**

» Қазақстан Республикасының «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлер палатасы жүйесіндегі адами капиталды дамыту мәселелері бойынша 2022 жылғы 11.07. № 118 **өзара іс-қимыл регламенті** (өзгерістермен)

Назарларыңызға рахмет!